

Klima- og Miljødepartementet
Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo

Hørings svar på forslag til endring i rovviltforskriften - lisensfellingsperiode ulv

Lisensfellingsperiode

Norges Skogeierforbund viser til høringsbrev om forslag til endring i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) fra Klima- og miljødepartementet 03.02.2017.

Norges skogeierforbund støtter Klima- og miljødepartementets forslag om å utvide lisensfellingsperioden for ulv i ulvesonen til 31. mars for 2017, slik at lisensjakt kan gjennomføres i år og for å regulere bestanden så nær bestandsmålet som mulig, som vedtatt av Stortinget.

Ulv skaper store konflikter. I ulvesona er beiting i utmark med frittgående sau omtrent avvirket. Konfliktene er i stor grad knyttet til tap av jaktinntekter, tap av jakttradisjoner, tap av hunder og redusert livskvalitet på grunn av nærgående ulver. Vi mener lisensjakt her vil føre til at ulv blir mer sky for mennesker og øker den lokale aksepten for å leve med ulv. Norges Skogeierforbund mener det må åpnes lisensfelling også innenfor ulvesona i vinter for å hindre at bestanden øker langt over det vedtatte bestandsmålet.

Norges Skogeierforbund mener man også burde fremskynde starten av lisensfellingsperioden for ulv utenfor ulvesonen til 10. august. Lisensjaktperioden for ulv utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv er i dag 1. oktober til og med 31. mars, jf. rovviltforskriften § 10. Da det ikke skal forekomme ynglende ulv utenfor ulvesona, trenger ikke jakttiden her å ta hensyn til yngletidsfredning. Norges Skogeierforbund mener jakten bør starte 10. august, slik at ulvejakta kan starte samtidig med bukkejakt på rådyr.

Tidligere endringer i kommentarer til forskriften

Ordlyden i rovviltforskriftens § 3 ble som følge av vedtak om rovviltforliket 06.06.2016, endret 20. 06. 2016 til:

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4–6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Norges Skogeierforbund er enige med departementet i at denne justeringen isolert sett var helt i tråd med stortingets vedtak og derfor ikke krevde høring.

Men I tillegg til justeringer i ordlyden i rovviltforskriftens § 3 den 20.06.2016 har departementet gjort vesentlige endringer i kommentarer til forskriftens § 3 første ledd, som er veiledende når et forvaltningsorgan skal fatte et vedtak.

Før endringene som ble gjort gjeldende 20.06.2016 var det gitt følgende kommentarer til rovviltforskriftens § 3 første ledd:

Det er Stortinget som har fastsatt de nasjonale bestandsmålene, jf. Innst.S.nr.174 (2003-2004). De nasjonale bestandsmålene skal bidra til å sikre en bærekraftig forvaltning av rovvilt. Disse bestandsmålene er innarbeidet i forskriftens første ledd.

Første ledd tredje punktum definerer et ulverevir som innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet. Tilsvarende regnes et ulverevir som utenfor forvaltningsområdet dersom mer enn halvparten av reviret ligger utenfor forvaltningsområdet. Over tid vil dette gi en avgrensning som samsvarer med det forvaltningsområdet for ynglende ulv som er fastsatt av Stortinget. Det er Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som definerer den geografiske utbredelsen av et ulverevir, jf. kommentarene til forskriften § 3 tredje ledd.

Første ledd fjerde punktum omhandler en situasjon der en del av et ulverevir ligger i Sverige. Denne bestemmelsen gjelder uavhengig av om del av reviret ligger innenfor eller utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Avgrensingen av grenseflokker følger av debatten i Stortinget i forbindelse med behandlingen av rovviltmeldingen 13. mai 2004, jf. Stortingsforhandlinger, debatter mv. i Stortinget nr. 26, 11.-14. mai, sesjon 2003-2004 s. 2693-2728. Det legges for øvrig opp til at ulvebestanden forvaltes med en størst mulig forutsigbarhet for nærings- og andre samfunnsinteresser også i grenseområdene.

Det er vurdert om lokalisering av yngleplass er et bedre grunnlag for en definering av grenseflokker. Etter departementets vurdering gir ikke yngleplass noen bedre anvisning for den praktiske forvaltningen enn den definisjonen som følger direkte av stortingsdebatten. Dette skyldes dels at yngleplassen ikke nødvendigvis er kjent og kan endres mellom år, og at også dette forslaget i tillegg til lokalisering av yngleplass vil kreve en nærmere vurdering av revirets utbredelse.

Det var altså tidligere ingen veiledende kommentarer om hvordan vilkårene for felling skulle tolkes når bestandsmålet var oppfylt. I forskriftsendring den 20.06.2016 er det i

kommentarene til § 3 første ledd tatt inn to nye avsnitt som omhandler bestandsmål og vilkår for felling hvor det defineres et nytt begrep «skadepotensial»:

Uavhengig av bestandsmålet må imidlertid de alminnelige vilkårene for felling være oppfylt, dvs. at felling bare tillates dersom det er et skadepotensial, felling ikke truer bestandens overlevelse og det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning.

Som tidligere skal man søke å oppnå bestandsmålet for ulv innenfor ulvesonen. Både innenfor og utenfor ulvesonen kan felling skje dersom det er et skadepotensial, felling ikke truer bestandens overlevelse og det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning. Terskelen for felling innenfor forvaltningsområdet vil imidlertid være høyere enn utenfor forvaltningsområdet.

I brev om forskriftsendring fra Klima og miljødepartementet datert 20.06.2016 ble det vurdert at disse endringene var i tråd med Stortingets vedtak og at det ikke var behov for høring på forskriftsendringene:

Tilbakemeldingene fra Stortinget har et svært konkret innhold. Departementet har derfor kommet til at høring i saken kan anses som «åpenbart unødvendig» og unnlates etter forvaltningslovens bestemmelser.

Norges Skogeierforbund kan ikke se at denne vurderingen er i tråd med Stortingets vedtak og viser til følgende flertallsmerknad i Innst. 330 S (2015–2016):

Komiteens flertall vil understreke at når bestandsmålet er nådd skal bestandsregulering iverksettes, og da primært gjennom lisensjakt. Lisensjakt gir lokalsamfunn og rettighetshavere/jegere både et ansvar og en rolle i reguleringen av bestandene som er positiv. Kravet om bestandsregulering gjelder også innenfor sona og uavhengig av at det må foreligge skadepotensial på husdyr og tamrein. Komiteens flertall vil understreke at bestandsmål fastsatt av Stortinget er det klart overordnede vedtak.

Norges Skogeierforbund mener endringen i kommentarene er direkte i strid med Stortingets føringer.

Rovviltforskriften og juridisk handlingsrom etter Bernkonvensjonen

Norges Skogeierforbund er uenig i departementets påstand om at måten Bernkonvensjonen er implementert i naturmangfoldloven og rovviltforskriften gir et mindre juridisk handlingsrom for å tillate lisensjakt i Norge enn i Sverige, Finland og øvrige EU-land.

Det er høyst uklart hva som ligger i departementets påstand at det ikke er fullt ut samsvar mellom Bern-konvensjonen, nasjonal lovgivning og Stortingets bestandsmål og forvaltningsmodell.

Hjemmelen eller rettere sagt kriteriet, departementet mener ble borte da naturmangfoldloven ble vedtatt er den noe kryptiske formuleringen i Bern-konvensjonen om «å tillate, i strengt kontrollerte former, på selektivt grunnlag og i begrenset

utstrekning, fangst, forvaring og annen skjønnsom bruk av enkelte ville dyr og planter i et lite antall.»

I lys av den svenske högsta forvaltningsdomstolens (svensk høyesterett) dom som falt 31. desember 2016 stiller vi oss spørrende til hvilket rettsgrunnlag for felling denne setningen skulle gi, som ikke er fanget opp av naturmangfoldlovens uttrykk: offentlige interesser av vesentlig betydning.

I den svenske forvaltningsdomstolens dom som falt 31. desember 2016 påpekes det at det ikke finnes noen klar definisjon av hva som menes med dette kriteriet. Man har derfor brutt kriteriet ned til at lisensjakten skal skje på «selektivt grunnlag» og under «strengt kontrollerte former». Dette under betydning at man skal ha god oversikt over bestandssituasjonen, tilfredsstillende rutiner for selve jaktutøvelsen og rapportering, samt å ta ut bestemte individer eller grupper innenfor et avgrenset område. Det påpekes imidlertid i dommen at dette kriteriet i seg selv ikke kan begrunne lisensjakt.

På samme måte kan den utelatte setningen fra Bernkonvensjonen heller ikke begrunne lisensjakt Norge.

Dersom departementet fremdeles er av den oppfatning at det er fraværet av denne setningen som begrenser muligheten for lisensjakt i Norge, bør man ta inn en fortolkning av denne bestemmelsen i rovviltforskriften, når man nå gjør en endring:

1. enten som en fortolkning av alle bokstaver i § 18 relevante for uttak/ lisensjakt på rovdyr
2. eller en fortolkning av den omtalte og utelatte bestemmelsen i Bernkonvensjonens artikkel 9.1 oversatt til norsk som: «å tillate, i strengt kontrollerte former, på selektivt grunnlag og i begrenset utstrekning, fangst, forvaring og annen skjønnsom bruk av enkelte ville dyr og planter i et lite antall.»

Norges Skogeierforbund er glad for at Klima- og miljøminister Helgesen 31. januar 2017 i forbindelse med Stortingets drøftelse av hans redegjørelse om regjeringens ulvepolitikk varslet at han umiddelbart ville gjøre endringer i rovviltforskriften slik at denne ikke bidrar til å innsnevre handlingsrommet for å gjennomføre den vedtatte ulvepolitikken og effektiv håndhevelse av bestandsmålet.

Med hilsen
Norges Skogeierforbund

Erik Lahnstein
administrerende direktør

Hans Asbjørn K. Sørli
rådgiver